

УДК 343:98

DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v2.2024.24>**В. М. Важинський***orcid.org/0000-0003-4081-2954*

кандидат юридичних наук, доцент,

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності
Навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ**ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ,
ЯКІ ВЧИНЯЮТЬСЯ У СФЕРІ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУЦІЙНИХ ІНВЕТОРІВ**

Вступ. Правильна організація і планування досудового розслідування будь-якого кримінального правопорушення є вкрай важливими для успішного їх розкриття і розслідування [1, с. 60]. Ринки інституційного інвестування є доволі ризикованими видами діяльності [2, с. 45]. Криміналістична характеристика цієї категорії кримінальних правопорушень свідчить, що такі кримінальні правопорушення у сфері діяльності інституційних інвесторів є досить складними для організації їх розслідування, адже вчиняються в умовах неочевидності спеціально підготовленими організованими професійними злочинцями з чітким розподілом ролей кожного з учасників організованої злочинної групи, з залученням представників державних органів, фінансових установ та організацій, правоохоронних органів для прикриття своєї діяльності надання їй зовнішньо законної форми [3, с. 110].

Розслідування цієї категорії кримінальних правопорушень вимагає від слідчого наявності знань не лише у сфері криміналістики та кримінального процесу, але й знання спеціального законодавства у сфері здійснення фінансової діяльності, інвестування, торгівлі цінними паперами, банківської діяльності тощо, а також економічні знання особливостей здійснення цього виду господарської діяльності, ведення бухгалтерського обліку, фінансового обліку та податкової звітності [4, с. 770]. А тому вкрай важливим питанням на сьогодні є формування наукових рекомендацій щодо алгоритмів організації та планування розслідування кримінальних правопорушень, які вчиняються у сфері діяльності інституційних інвесторів.

Аналіз останніх досліджень у публікацій. Питанням фінансових розслідувань як специфічних досудових розслідувань з певними особливостями в останні десять років приділена значна увага в роботах таких вчених як: Л. І. Аркуша, Д. С. Балка, М. О. Барташук, В. В. Білинський, О. М. Брисковська, А. А. Вознюк, А. Ф. Волобуєв, Р. Є. Волощук, Л. В. Герасименко, Ю. А. Гридовий, М. С. Дирдін, О. Ю. Дрозд, А. П. Запоцький, А. О. Заріцька, Є. Ю. Клосовський, О. Є. Користін, С. І. Лепський, В. І. Мельник,

В. А. Некрасов, А. М. Супруненко, Д. С. Паламар, Л. В. Полуніна, В. А. Таращенко, В. В. Тацієнко, В. В. Тильчик, О. В. Тихонова, А. В. Тітко, О. В. Халін, В. В. Черней, С. С. Чернявський, Ю. М. Чорноус, В. Є. Швець, О. І. Шейка, Б. В. Щур та багатьох інших.

Проте кримінальні правопорушення у сфері діяльності інституційних інвесторів як правило є предикатними для кримінальних правопорушень, пов'язаних з різними шахрайствами, ухиленнями від сплати податків та легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Організована професійна злочинність у сфері діяльності інституційних інвесторів суттєво впливає на загальну ситуацію із відмиванням коштів і транскордонністю злочинної діяльності. Наразі в Україні спостерігаються значні ризики відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом. Корупція та нелегальна економічна діяльність (включаючи ухилення від сплати податків та шахрайство) є основними предикатними злочинами для подальшого відмивання коштів [5, с. 29]. Все ці злочинні технології вимагають інших підходів до організації розслідування, ніж під час розслідування одиничних фактів злочинів певного виду. Слід говорити про спеціальний вид досудового розслідування – фінансові розслідування.

Метою статті є формування науково обґрунтованих рекомендацій щодо організації досудового розслідування кримінальних правопорушень, які вчиняються у сфері діяльності інституційних інвесторів, як окремого виду фінансових розслідувань.

Виклад основного матеріалу дослідження та його основні результати. Фінансові розслідування як специфічні досудові розслідування слід відрізняти від фінансових розслідувань як економічної категорії (форензик-аудит), яка по-суті є різновидом аудиту компанії з метою виявлення певних ризиків чи недоліків в управлінні компанією, а також попередження їх використання в незаконних цілях [6–10].

Як слушно вказує С. С. Чернявський, завдання державних органів, які проводять фінансові розслідування, повинні включати не лише забез-

печення економічної безпеки держави, профілактику, виявлення й попередження злочинів та адміністративних правопорушень, учинених в економічній сфері, у тому числі корупційних правопорушень, легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму тощо, а й охоплювати значно ширше коло завдань у сфері боротьби із злочинністю [11, с. 13].

Під фінансовими злочинами розуміють загальне поняття, що охоплює різновиди протиправної діяльності, пов'язаної з отриманням, використанням і розподілом фінансових ресурсів, такі як відмивання грошей, шахрайство з кредитними картками та порушення податкового законодавства [12, с. 190]. Без сумніву, що кримінальні правопорушення у сфері діяльності інституційних інвесторів відносяться до фінансових, а тому вимагають спеціальних підходів до організації і планування їх розслідування – фінансового розслідування.

Фінансове розслідування передбачає застосування органами досудового розслідування глибших знань, навичок і методів для збору, аналізу та інтерпретації фінансових даних та інших доказів, у тому числі електронних, для встановлення джерела, руху та змісту використання коштів у фінансовій операції [13, с. 260]. Фінансові розслідування на належному рівні можуть здійснити лише спеціалізовані слідчі, які мають осмислене розуміння функціонування фінансових систем, фінансового регулювання та боротьби з фінансовими злочинами [14, с. 60].

Наше законодавство хоча і прямо не передбачає фінансові розслідування як окремий вид досудового розслідування, але надає для цього достатньо правових інструментів, визначених в КПК України та КК України, а також окремих законах. Які регулюють питання діяльності органів досудового розслідування. Тому завдання з організації та планування фінансового розслідування є не процесуальною діяльністю слідчого, а визначаються рекомендаціями науки криміналістики.

Ми пропонуємо в контексті розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з діяльністю інституційних інвесторів говорити про фінансові розслідування не як паралельні до класичних розслідування, а саме як окремий самостійний вид досудового розслідування, який вимагає окремої підготовки, організації та планування розслідування групою слідчих.

У загальному значенні фінансові розслідування тлумачать як збирання, закріплення, усебічний розгляд, вивчення фінансової звітності та відстеження фінансових операцій, що спрямовані на виявлення протиправних діянь, пов'язаних з отриманням, використанням або

розподілом фінансових ресурсів, наприклад, підробка цінних паперів або грошей, відмивання грошей, шахрайство з кредитними картками, порушення податкового законодавства тощо [11, с. 128]. Саме ці кримінальні правопорушення і вчиняються у сфері діяльності інституційних інвесторів.

Початковим етапом фінансового розслідування кримінальних проваджень у сфері діяльності інституційних інвесторів є так зване спрощене фінансове розслідування, спрямоване на виявлення розбіжностей у майновому стані осіб, пов'язаних зі злочинною діяльністю чи об'єкта дослідження, нехарактерних (підозрілих) фінансових операцій, додаткових обставин справи чи джерел інформації. Для спрощеного фінансового розслідування достатньо використовувати наявні чи доступні внутрішні бази даних для аналізу – профілю осіб, причетних до вчинення злочину чи фінансової складової злочину. Також, для проведення спрощеного фінансового розслідування доцільно враховувати інформацію, доступну у відкритих джерелах та реєстрах державних органів, у тому числі через запити на отримання певної інформації та документів.

Наявна фінансова складова зіставляється з профілем особи, що здійснювала або під контролем якої здійснювалась фінансова операція з активами або, за відсутності операцій, здійснюється аналіз майнового стану суб'єкта та пов'язаних з ним осіб у порівнянні з офіційно задекларованими доходами. Крім того, у ході здійснення кримінального провадження у справах, у яких не було виявлено безпосередньо фінансового сліду, пов'язаного з обставинами справи, необхідно проводити аналіз майнового стану осіб, пов'язаних зі злочинною діяльністю, підозрюваних та пов'язаних з ними осіб для встановлення злочинних доходів, що уже могли бути відмитими.

Після цього слід переходити до поглибленого фінансового розслідування, орієнтованого на отримання доказів злочинної діяльності [15, с. 172]. В плані розслідування повинно бути відведено першочергову роль слідчим та процесуальним діям, спрямованим на отримання та збереження документів. Тому вже на початку фінансового розслідування, слідчим та прокурорам необхідно здійснювати контроль за документами, точне фіксування всіх дій та повноважень, що використовуються для доступу до матеріалів для збереження цілісності фінансового розслідування. Комплексна оцінка ризиків повинна бути постійною ознакою всіх фінансових розслідувань не тільки для запобігання розосередженню та приховуванню активів, але й гарантування безпеки документів, свідків, слідчих та захисту репутації правоохоронних органів.

Насамперед мова йде про документи, якими оформлюється поточна діяльність інституційного інвестора щодо залучення та інвестування коштів. При цьому, вся ця діяльність завжди супроводжується проведенням платежів, а тому завжди відображається у банківських документах.

Для того, щоб виявити ознаки злочинної діяльності в масиві банківських документів, необхідно здійснити послідовний аналіз основних документів: це бухгалтерські розрахункові документи, тобто письмове свідчення факту здійснення господарської операції або ж права на її здійснення та первинні банківські платіжні документи (договір банківського рахунку, укладений між клієнтом і банком) [16, с. 441], а також інші документи, які фіксують операції інституційного інвестора (придбання цінних паперів, випуск цінних паперів, інвестування в певний об'єкт, придбання товарів чи послуг нібито з метою інвестування) тощо.

Розрахункові документи є підставами для проведення безготівкових розрахунків. Як первинні документи вони передбачають наявність відповідних записів в облікових бухгалтерських регістрах. Інформація, наявна в розрахункових документах, має важливе ідентифікаційне значення для виявлення даних про платників та одержувачів коштів, які можуть бути ланками в злочинному ланцюжку [17, с. 65]. Адже, крім звичайних відомостей, тут зазначають їх ідентифікаційні податкові номери, номери їх рахунків, номери кореспондентських рахунків обслуговуючих банків, кодові позначення тощо. У процесі дослідження зведених бухгалтерських документів слід порівняти отримані результати з даними аналізу відповідних первинних документів. Таке порівняльне дослідження дасть змогу виявити важливі аспекти приховування злочинної діяльності, відсутні у зведеній документації.

Ну і окремою групою важливих документів є установчі документи, на підставі яких створюється та діє юридична особа, ліцензії та інші дозвільні документи на здійснення певної діяльності (дозволи на випуск цінних паперів, дозволи на торгівлю цінними паперами, ліцензія на здійснення страхової діяльності). У цих документах зазвичай зафіксовано такі відомості, як: найменування юридичної особи, місце її знаходження, мета діяльності, склад і компетенція органів, юридичний статус засновників, їх місцезнаходження, відомості про державну реєстрацію, розмір статутного капіталу створюваного підприємства тощо. Усі дані, наявні в установчих документах, відіграють значну роль в ідентифікації особи злочинця та його спілників. Крім того, професійний аналіз установчих документів дає змогу своєчасно припинити конкретні факти

легалізації капіталів, забезпечити їх ефективний розшук і конфіскацію.

Обов'язково слід планувати слідчі та процесуальні дії, спрямовані на конфіденційне отримання таких документів на початковому етапі розслідування, тому звичайний запит на отримання інформації та документів від інституційного інвестора чи його контрагентів може налякати злочинців і змусити їх знищувати сліди злочину. Витік інформації може призвести до того, що реальні контролери фіктивних фірм забезпечують у подібних випадках без зайвих зусиль у найкоротші строки перерахування залишків грошових коштів і здійснюють подальші аналогічні операції вже через інші підконтрольні компанії або фізичних осіб.

Поглиблене фінансове розслідування також передбачає здійснення запитів до банківських установ, підприємств, організацій, АРМА, ДПС України, НБУ, НКЦПФР тощо, з метою проведення більш складного фінансового аналізу даних та фінансових потоків у справі і їх учасників, що включає детальний економічний аналіз в т.ч. фінансових потоків, а також потребує проведення експертиз. Проведення детального економічного аналізу передбачає збирання, обробку, систематизацію, узагальнення об'єктивної, достовірної інформації, яка надходить із джерел, не заборонених законодавством, щодо здійснення фінансової, господарської та інших видів діяльності суб'єктами господарювання, фізичними та юридичними особами, неприбутковими підприємствами, установами і організаціями.

При цьому, якщо можливо обрати між конфіденційними і відкритим (гласними) способами отримання інформації, то слід віддавати перевагу негласним методам як на етапі спрощеного фінансового розслідування, так на початковому етапі поглибленого фінансового розслідування (внутрішні та доступні публічні бази даних, взаємодія з ДПС України, Держфінмоніторингом, АРМА, Інтерполом тощо). Наприклад, якщо в багатьох кримінальних провадженнях саме допит свідків та потерпілих є вкрай важливим джерелом інформації [18, с. 515], то в цій категорії кримінальних проваджень допит на початкових етапах розслідування може зашкодити кримінальному провадженню, спонукати осіб приховувати або знищувати докази, переміщувати прибутки від злочинної діяльності (у тому числі в інші юрисдикції), впливати на свідків, посилювати заходи конспірації, робити інші перешкоди слідству.

У межах планування кожного етапу в міру необхідності відбувається уточнення і доповнення плану розслідування. План фінансового розслідування може формуватися вже під час

і перевірочних дій, коли стають очевидними ознаки злочину. Вихідна фактична інформація про злочин і його обставини в поєднанні з аналізом системи типових версій дозволяє прогнозувати основні напрями розслідування та вузлові питання, що підлягають з'ясуванню. План (стратегія) розслідування повинен постійно корегуватись залежно від результатів аналізу зібраної інформації. Разом із цим план розслідування повинен спрямовуватись на здійснення заходів з отримання більш детальної інформації щодо виявлення активів для майбутньої конфіскації.

На подальшому етапі розслідування необхідно перевірити інформацію, отриману на початковому етапі розслідування, зокрема результати проведених окремих слідчих (розшукових) дій початкового етапу; матеріали органів державного фінансового контролю та Держфінмоніторингу; матеріали, виділені з кримінального провадження, які надійшли від правоохоронних органів іноземних держав, із судів, інформація, що отримана від засобів масової інформації. Найбільш ефективними слідчими (розшуковими) діями, спрямованими на отримання документів на подальшому етапі фінансового розслідування, є обшук і тимчасовий доступ до речей і документів віднесені до розряду першочергових дій (процесуальні рішення за якими приймає слідчий або прокурор) цієї категорії злочинів [19, с. 71], і це не випадково, оскільки своєчасно проведені обшук і тимчасовий доступ до речей і документів, а також якісна робота з документами є найважливішими для встановлення обставин вчинення кримінальних правопорушень у сфері діяльності інституційних інвесторів.

Наприклад, у кримінальному провадженні №1202110000001410 від 06.12.2021, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 190 КК України щодо заволодіння коштами громадян під виглядом інвестування з використанням спеціально створених кол-центрів суддя дав доступ до таких речей і документів з можливістю копіювання: інформації, які містять дані щодо абонентських номерів щодо дати, часу і тривалості вхідних та вихідних телефонних з'єднань, з посиланням на ретранслятор та прив'язку до базових станцій та їх адресу, а також адресу місцеперебування абонента «А» (зазначених телефонних номерів) та абонента «Б» в момент кожного вхідного та вихідного телефонного з'єднання із зазначенням типу з'єднання, ідентифікатора (IMEI та IMSI) та інформацію про GPRS – трафік, з урахуванням нульових дзвінків вказаних абонентських номерів, СМС-повідомлення без розкриття їх змісту у вигляді з'єднань, за період часу з 00 год. 00 хв. 01.08.2021 по 23 год. 59 хв. 08.02.2023 [20].

Ключовими слідчими (розшуковими) діями та заходами забезпечення кримінального провадження під час розслідування кримінального провадження цієї категорії мають бути: тимчасовий доступ до речей та документів, проведення огляду, обшук (перевірка приміщень) у т.ч. банку, «конвертаційного центру» тощо, накладення арешту на рахунки буферних і фіктивних підприємств, допити свідків, тимчасовий доступ до речей та документів, огляд, обшуки (перевірки приміщень) підприємств-клієнтів (контрагентів) тощо. Головною метою проведення цих слідчих (розшукових) дій має бути здобуття документального підтвердження кожної фінансової чи господарської операції, пов'язаної з обманом індивідуальних інвесторів від імені або за участі інституційного інвестора, а також його контрагентів (фіктивних підприємств, конвертаційних центрів тощо) [21, с. 40].

Висновки. Таким чином, саме отримання і вивчення документів, а також проведення допитів дають найбільше інформації про кримінальні правопорушення, вчинені у сфері діяльності інституційних інвесторів. Тому важливо правильно організувати, спланувати фінансове розслідування та розподілити завдання між учасниками слідчої чи слідчо-оперативної групи, щоб уникнути протидії розслідуванню з боку учасників організованих злочинних груп чи злочинних організацій, впливу на свідків та інших дій, спрямованих на знищення доказів.

Література

1. Погорецький М. А., Сергєєва Д. Б. Співвідношення криміналістичної методики та організації розслідування злочину. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2017. Вип. 19. С. 60–72.
2. Volodymyr Vazhynskyi, Mykola Pohoretskyi, Zoriana Toporetska Assessment of Key Markets for Institutional Investors in Ukraine in the Context of War. *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 9 No. 4 (2023). P. 44–49. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-4-44-49>.
3. Вазинський В. М. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень у сфері діяльності інституційних інвесторів. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2024. № 1 (54). С. 107–113. DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v1.2024.21>.
4. Погорецький М. А., Вакулик О.О., Сергєєва Д.Б. Розслідування економічних злочинів. Навчальний посібник. К.: Дакор, 2014. 176 с.
5. Розслідування зайняття гральним бізнесом: процесуальні й криміналістичні засади: монографія / М. А. Погорецький, З. М. Топорецька. К.: Алерта, 2015. 226 с.
6. Назарова К. О., Нежива М. О., Лосіцька Т. І., Міняйло В. П., Новікова Н. Л. Форензик-аудит як імператив економічної безпеки та розвитку компанії в умовах глобальних трансформацій. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2021. № 4(35). С. 99–106. <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v4i35.221808>;

7. Enofe, A., Omagbon, P. & Ehigiator, F. Forensic Audit and Corporate Fraud. *II ARD International Journal of Economics and Business Management*. 2015. № 1 (8). С. 55–64.

8. Dubinina M., Ksonzhyk I., Syrtseva S. Forensic accounting: the essence and prospects of development in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. № 1. Р. 131–138.

9. Семенець А. Форензик-аудит як ефективний засіб антикризового управління торговельною діяльністю. *Бізнес Інформ*. 2019. № 4. С. 280–287.

10. Соломіна Г. В. Форензик – інструмент фінансового розслідування діяльності підприємства. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Економіка*. 2018. № 2. С. 144–149.

11. Чернявський С. С. Фінансові розслідування у сфері протидії легалізації злочинних доходів в Україні: метод. рек. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. 164 с.

12. Лепський С. І. Зарубіжний досвід використання фінансових розслідувань у правоохоронній діяльності. *Право і суспільство*. 2014. № 2. С. 189–194.

13. Pohoretskyi, M., Cherniak, A., Serhieieva, D., Chernysh, R., & Toporetska, Z. (2022). Detection and proof of cybercrime. *Amazonia Investiga*, 11(53), PP. 259–69. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.26>.

14. Ревак І. О., Підхормий О. М., Яворська Т. В. Необхідність та можливості використання електронних доказів у фінансових розслідуваннях. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. Острого : Вид-во НаУОА. 2023. № 29(57). С. 60–64.

15. Шевчишен А. Отримання доказів як структурний елемент доказування у кримінальних провадженнях про корупційні злочини у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. *In: Jurnalul juridic national: teorie și practică*. 2017, № 4(26), С. 171–174.

16. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник ; за ред. М.А. Погорецького та Д.Б. Сергєєвої. К.: Алерта, 2015. 536 с.

17. Старенький О. С. Моніторинг банківських рахунків як засіб отримання доказів: питання удосконалення процесуальної форми доказів. *Вісник кримінального судочинства*. 2019. № 3. С. 62–71.

18. Ivan Miroshnykov, Mykola Karpenko, Iryna Chernychenko, Volodymyr Vazhynskyi, Yurii Litvin Use Of Scientific And Technical Means During Interrogation In Criminal Proceedings. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. № 22 (9). PP. 515–520.

19. Старенький О., Сергєєва Д. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій для проведення тимчасового доступу до речей і документів. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. № 4. С. 70–80.

20. Ухвала Шевченківського районного суду м. Києва від 8 лютого 2023 року у справі № 761/4232/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109348744>.

21. Pohoretskyi, Diana Serhieieva, Zoriana Toporetska. The proof of the event of a financial resources fraud in the banking sector: problematic issues. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2019. № 1(28). С. 36–45. <https://doi.org/10.18371/fcactp.v1i28.163692>.

Анотація

Важинський В. М. Організація й тактика досудового розслідування кримінальних правопорушень, які вчиняються у сфері діяльності інституційних інвесторів. – Стаття.

У статті на основі досліджень вчених криміналістів, а також матеріалів практики сформовано авторське бачення організації розслідування кримінальних правопорушень, які вчиняються у сфері діяльності інституційних інвесторів, у формі фінансового розслідування як окремого виду досудового розслідування.

Фінансове розслідування передбачає застосування органами досудового розслідування глибших знань, навичок і методів для збору, аналізу та інтерпретації фінансових даних та інших доказів, у тому числі електронних, для встановлення джерела, руху та змісту використання коштів у фінансовій операції. Констатовано, що наразі законодавство хоча і прямо не передбачає фінансові розслідування як окремий вид досудового розслідування, але надає для цього достатньо правових інструментів, визначених в КПК України та КК України, а також окремих законах.

Автор пропонує в контексті розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з діяльністю інституційних інвесторів говорити про фінансові розслідування не як паралельні до класичних розслідування, а саме як окремий самостійний вид досудового розслідування, який вимагає окремої підготовки, організації та планування розслідування групою слідчих. Виділено два етапи фінансового розслідування: спрощене фінансове розслідування та поглиблене фінансове розслідування.

Спрощене фінансове розслідування, спрямоване на виявлення розбіжностей у майновому стані осіб, пов'язаних зі злочинною діяльністю чи об'єкта дослідження, нехарактерних (підозрілих) фінансових операцій, додаткових обставин справи чи джерел інформації. Для спрощеного фінансового розслідування достатньо використовувати наявні чи доступні внутрішні бази даних для аналізу – профілю осіб, причетних до скоєння вчинення чи фінансової складової злочину.

Поглиблене фінансове розслідування, орієнтоване на отримання доказів злочинної діяльності і першочергову роль відведено слідчим та процесуальним діям, спрямованим на отримання та збереження документів.

Ключові слова: досудове розслідування, інституційний інвестор, організація розслідування, фінансове розслідування.

Summary

Vazhynskyi V. M. Organization and tactics of pretrial investigation of criminal offenses committed in the sphere of activity of institutional investors. – Article.

The author's vision of the organization of the investigation of criminal offenses committed in the sphere of activity of institutional investors, in the form of a financial investigation as a separate type of pre-trial investigation, is formed in the article based on the research of criminologists, as well as practice materials.

Financial investigation involves the application by pre-trial investigation bodies of deeper knowledge, skills and methods to collect, analyze and interpret financial data and other evidence, including electronic, to establish

the source, movement and content of the use of funds in a financial transaction. It has been established that, although the legislation does not directly provide for financial investigations as a separate type of pre-trial investigation, it provides sufficient legal tools for this, defined in the Criminal Procedure Code of Ukraine and the Criminal Code of Ukraine, as well as separate laws.

The author suggests that in the context of the investigation of criminal offenses related to the activities of institutional investors, we should talk about financial investigations not as parallel to classical investigations, but as a separate independent type of pre-trial investigation that requires separate preparation, organization and planning of the investigation by a group of investigators. Two stages of financial investigation are distinguished: simplified financial investigation and in-depth financial investigation.

A simplified financial investigation aimed at identifying discrepancies in the property status of persons associated with criminal activity or the object of the investigation, unusual (suspicious) financial transactions, additional circumstances of the case or sources of information. For a simplified financial investigation, it is sufficient to use existing or available internal databases for analysis – the profile of persons involved in the commission of the crime or the financial component of the crime.

An in-depth financial investigation focused on obtaining evidence of criminal activity and the primary role is given to investigative and procedural actions aimed at obtaining and preserving documents.

Key words: pre-trial investigation, institutional investor, investigation organization, financial investigation.